

spørgselen tilbage og sagt: Vil De være saa god at høre hele Commissionen, inden jeg giver Resolution. Ministeren handlede derimod anderledes; han godkjendte Directionens Resolution og godkjendte dermed som noget Lovligt og Værende i sin Orden, at Skoledirectionen blot spørger Commissionens Formand. Jeg troer, det er det Stærkeste og meest Graverende ved denne Sag, at Ministeren har stillet sig saaledes, thi derved har det for hans Bedkommende faaet Udseende af omkring i Sognene, at han mener, det nævnte Forhold er lovligt og rigtigt. Mit tredje Spørgsmaal er derfor: „Inseer Ministeren en Skoledirection berettiget til at afgjøre et Spørgsmaal, der hører under Skolecommissionens Omraade, alene efter at have hørt Commissionens Formand, men ikke Commissionen i sin Heelhed?“

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: Jeg skal forsøge at besvare de forskjellige Forespørgseler, der ere gjorte til mig, saa tilstrækkeligt, som jeg finder, at det kan lade sig gjøre. Det lader sig nemlig ikke let gjøre med Hensyn til det første Spørgsmaal, da det i og for sig kunde blive saa omfattende, at der derunder kunde inddrages en Mængde af de allermeest omstridte og i og for sig vigtige Spørgsmaal, der ogsaa tildeels kom frem under Forhandlingen af den Lov, hvorom der her er Spørgsmaal, nemlig Landcommunalloven af 6te Jult 1867. At gjøre dette, troer jeg nu ikke vilde være rigtigt, men jeg mener ogsaa, at det er ufornødent, idet det i denne Henseende, hvad den foreliggende Forespørgsel angaaer, synes mig tilstrækkeligt at fremhæve, hvad der fra Udvalgets Side blev anført i selve dets Betænkning over Lovforslaget, idet det nemlig udtrykkeligt blev erklæret, at „saalænge vor Almuekolevæsen endnu i det Væsentlige ledes og styres efter de Principer, der ligge til Grund for Anordningen af 29de Jult 1814“, kan man ikke faae ordnet Skolecommissionerne paa anden Maade, og saa føies der til: „At Udval-

gets Fleertal ikke gaaer videre i sine Forslag med Hensyn til Tilsynet med Skolevæsenet, er begrundet i Nødvendigheden af at holde Loven indenfor dens naturlige Omraade.“ Det var ogsaa Tilfældet, hvad vistnok heller ikke vil være glemt af de Herrer, der dengang deeltog i Forhandlingerne, at man selv saae, at de Bestemmelser, der her blev vedtagne, kun paa en ufuldkommen og utilfredsstillende Maade løste de Problemer, hvortil de knyttede sig, men at der var en tvingende Nødvendighed for ikke nu at bringe ind i denne Lov Noget, der dog saa fjernere, at man derimod maatte tage Tilstanden, som den væsentligt var, med enkelte Forandringer deri, forventende, at der vilde komme en senere Tid, hvor en mere indgribende Ordning af dette Forhold kunde lade sig gennemføre. Det var navnlig dette, som havde til Følge, at Lovens Indtæt indeholdt med Hensyn til det efter Frd. af 29de Jult 1814 bestaaende overordnede Tilsyn med Skolevæsenet, navnlig Skoledirectionerne, saaledes som dette Forhold var ordnet ved Frd. af 29de Jult 1814 og senere ved Lov af 8de Marts 1856. Men netop da man ved Bestemmelsen i Lovens § 15 bragte disse nydannede Sogneraad ind i en ganske anden Stillning, ogsaa med Hensyn til Skolevæsenet, maatte det, naar man alligevel maatte fastholde saa Meget af den bestaaende Tilstand, blive ligefrem givet — hvad der ganske vist ogsaa er indtruffet —, at der vilde komme til at foreligge en Mængde tvivlsomme Spørgsmaal om, hvorledes disse Sager i denne Mellemtilstand, indtil man kunde vente, at der vilde komme en endelig Ordning, som man haabede ikke skulde udeblive for længe, skulde behandles. Disse Spørgsmaal maatte efter Situationens Bestaafenhed komme dels til Kirke- og Underviisningsministeriet igjennem Skoledirectionerne, dels til Indenrigsministeriet igjennem Sogneraadene og Amtsraadene og dels til de andre overordnede Myndigheder. Det var i sig selv en ligefrem givet Nødvendighed, at Forhandlinger imellem disse to Ministerier maatte komme frem over en